www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXII. Ч. 228. Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 30. вересня. 1924. VOL. XXXII. No. 228. Jersey City, N. J., Tuesday, September 30, 1924. THREE CENTS

Влада найвисшого суду стає осередком виборчої кампанії.

ДОС ГОВОРИТЬ ВИКЛЮЧНО ПРО „НЕБЕЗПЕКУ ДЛЯ КОНСТИТУЦІЇ".

ПОРТИДЖ, Висканснн, 26. вересня. — Генерал Дос, республиканський кандидат на уряд віцепрезидента Злучених Держав, відбувалі далі свою обїздку по сьому стейті, промовляючи з плятформи послідного воза зелїзниці до слухачів, зібраних на зелїзничих двірцях.

В кождій своїй промові Дос звертається проти домагання сенатора Ла Фолета, поступового кандидата, відобрати американському найвисшому судови право признавати незаконними ухвали конгресу. Він закликує своїх слухачів до оборони конституції, яка на його думку загрожена пропозицією Ла Фолета.

На його збори зходиться звичайно поважне число цікавих не дивлячися на те, що через послідний тиждень тут кождого дня перепадали уливні доші.

ДЕЙВИС НЕ ПРИЙМАЄ ДОМАГАННЯ ЛА ФОЛЕТА, АЛЕ ОБОРОНЯЄ ЙОГО ПЕРЕД ЗАКИДАМИ РЕПУБЛИКАНЦІВ.

ВИЛМИНГТОН, Делвер, 27. вересня. — Демократичний кандидат Дейвис звернув у своїх двох промовах, тут виголошених, увагу на домаганнє сенатора Ла Фолета щодо зменшення влади найвисшого суду Злучених Держав.

Дейвис заявився проти домагання, але рівночасно підчеркнув, що домаганнє не має в собі ані комунізму, ані соціялізму, як се хочуть представити републиканці. На його думку, плян Ла Фолета повстав під упливом англійським.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПРОТИ ВЛАСТИ СУДУ.

ВАШИНГТОН, 28. вересня. — Головний уряд Американської Федерації Праці видав публичну заяву про боротьбу за зменшенне влади найвисшого суду Злучених Держав.

Федерація Праці піддержує домагання Ла Фолета як згідне з інтересами та домаганнем американського народа. Заява далі остро нападає републиканського та демократичного кандидата за їх становище, вороже домаганню зменшення власти суду.

ВЯЖУТЬ ТАРИФИ З ОСОБИСТИМИ ПРИХОДАМИ МІНІСТРА.

ВАШИНГТОН, 28. вересня. — Демократичні провідники закидують публично секретареви скарбу Мелонови, що він використовував митовий закон, ухвалений републиканським конгресом, для своєї особистої цїли. Користаючи зі свого впливу в уряді, він мав постаратися, що уряд наложив на метал алюміниюм таке високе мито, що сим просто не пускається найменчої скількости заграничного алїмінїюма. Американські промисл і торговля мусїли, обходитися американським металем, котрий майже ввесь зібраний в руках родини Мелона. В сей спосіб рідня Мелона мала зробити грубі мілїони.

Мелон у своїй публичній заяві заперечує закидови, доказуючи, що митова тарифа не дає його компанії стільки сили, щоби лишень від неї можна купувати алюміниюм.

ЗА ВИБОРАМИ ЖІНОК У КОНГРЕС.

ВАШИНГТОН, 28. вересня. — Національна Жіноча Партія почала завзяту кампанію за вибором жінок у конгрес. Партія закидає двом старим партиям, що вони кривдять жінки, не даючи їм тільки місць, кільки жінкам належиться.

НОВІ ЗАХОДИ ДЛЯ ПОКІНЧЕННЯ ШОВКОВОГО СТРАЙКУ.

ПЕТЕРСОН, Ню Джерзі, 27. вересня. — Поважне число горожан сього міста внесло до мейора міста петицію, щоби він предложив своє посередництво в непорозумінню межи шовковими робітниками та фабрикантами, яке довело до довго-тревалого страйку. Мейор міста запропонував своє посередництво обом сторонам, і робітничі комітети на нього вже згодилися. Фабриканти мають відбути конференцію в слїдуючий вівторок, і на ній мають рішити, що їм робити.

ПОДОРОЖ ДОВКОЛА СВІТА ПОКІНЧЕНА.

СІЕТЕЛ, Вашингтон, 28. вересня. — Американські авіятори, що летїли довкола стації на летнїче поле в Сенд Пойнті. Місцеве населенне урядило летунам гучну овацію. Опісля їх витали офіцияльно представники уряду, громадянства й армії.

РЕСТАВРАЦІЇ ПРОТИ ТОРГОВЛІ АЛКОГОЛЕМ.

НЮ ЙОРК, 28. вересня. — Збори Товариства Властителїв Реставрацій заявилися за тим, щоби добиватися обмеженнє теперішної строгої заборони виробляти алькоголічні напитки але рівночасно ухвалили резолюцію, що кождий реставратор обовязаний піддержуватися прогибіції, як довго вона обовязує.

ХОЧУТЬ ПРОДОВЖИТИ ЛЮДСЬКЕ ЖИТТЯ НА 20 ЛІТ.

НЮ ЙОРК, 28. вересня. — Фундация Мілбенка, яка має на цїли придумати спосіб продовження людського життя, почала нині свою діяльність. Фундация буде робити через кілька літ спроби з поправою публичного здоровля. Вона має на сю цїль призначену суму 2 мілїонів долярів. Проби будуть розпагатися на кілька літ. Для своєї діяльности вона визначила район межи 14-ою вулицею на полудни, а 64-ою вулицею на півночи, межи 4-ою евенюю на заході в і ст Рівером на сході.

ПОТВЕРДЖУЮТЬ ЗАТОПЛЕННЯ КОРАБЛЯ.

КЛІВЛЕНД, Огайо, 28. вересня. — Рибаки на озері Гюроні найшли частину розбитого підчас недавної бурі корабля Кайфтона. В той спосіб нині вияснив щось долі сього корабля розвіяні.

КЛЕН В ВИРОЧІ ЗАСУДЖЕНОГО ЗА НЕМОРАЛЬНИСТЬ ПРОПОВІДНИКА.

Буфало, Ню Йорк, 28. вересня. — Засуд протестанського проповідника Чарлза Пенфолда за неморальне поведенне в автомобілї з чужою жінкою викликало обуренне серед місцевих і дооколичних членів Ку-Клакс-Клена. Вони загрожують великою демонстрацією та паленням горіючих хрестів на вулицях міста, як суд не відмінить свого засуду. Поліція скріпила сторожу на вулицях міста, щоби не допустити до демонстрації проти суду.

ПРОГНАВ БАНКОВИХ БАНДИТІВ.

Кинкейд, Илинойс, 27. вересня. На Кинкейд Трест енд Сей винг Бенк напало нині трох бандитів. Вони вже загорнули в свою валізку 2,000 готівки, налякавши банкового урядника револьверами, та пішли до президента Банку Бруса Шос, з приказом отворити велику касу банку, в якій тоді було 90,000 долярів, приготованих на суботнїшну виплату для місцевих підприємств. Директор мі то видати гроші, виняв револьвер та став стріляти до бандитів. Бандити пробували відстрілюватися та ранили банкового послугача в ногу, а далі дали ногам знати, не лишень забуваючи за велику касу, але й лишаючи в утечі свою валізку з 2,000 долярів.

ЖІНКА ПРИЗНАЛАСЯ ДО ОТРОЄННЯ МУЖА.

Маріон, Илинойс. 28. вересня. — Судові урядники повіту Віліємсону хвалятьcя, що вони вже розвязали загадку смерти місцевого 34-лїтного, здорового майнера Роберта Тейта. Поліції була ся смерть загадочна, тим більше, що вдова по Тейті в два тижні по смерти мужа вийшла заміж за „бордера" Джосефа Герингтона. Коли судовий лікар, що пороз тїло небіщика, найшов у жолудку остаки отруї, поліція арештовала вдову, як підозрілу за отроєнне. Арештована в своїм зізнанню перед поліцією признала, що муж погиб від отруї, але заявила, що отрую дав її бордер, а теперішний другий муж. Коли поліція арештувала й Герингтона, жінка змінила свої зізнання о стільки, що першу давку отруї, від котрої муж захорів, дав її любовник, а послїдну давку, від котрої муж погиб, дала вона сама. Після її зізнань, отруї насипали наперед мужови в горох, який вона дала йому до його скринки, як він лежав тяжко хорий.

ОТРУЇНИЦЯ СКЛАДАЄ ВИНУ НА ПРОПОВІДНИКА.

Сейлин, Илинойс, 28. вересня. — Здоровля пані Світинової, що втроїла свого мужа з любови до методиського проповідника Райта, вже поправляється. Вона скінчила вже голодівку, яку почала зараз по прибутю до вязниці. Коли шериф приніс їй до тюрми цвіти від одної знакомої, вона розговорилася про те яка вона була добра й свята, поки не стрівула „того Гайта".

Конференція південного округа методиської епископальної церкви скинула Гайта зі становища проповідника сеї церкви.

ПРО ПОЛЬСЬКИЙ „УНІВЕРСИТЕТ" „ДЛЯ РУСИНІВ" В КРАКОВІ.

Львівський український дневник „Діло", розглядаючи спра ву створення українського університету в Кракові пише:

В Кракові мають створити, якусь шкілку під дипломатичним іменем: Український університет, який матиме, явні політичні, а радше дипльоматичні цїли. Наших професорів і нашої молоді там не буде. Український нарід найде ще спосіб, щоб дати освіту своїй молоді, а насміхатися з себе і понижувати себе не дозволить. Чи та шкілка буде створена для кого і з ким, та чи сповнить ту ролю, яку її призначив мін. Скшиньський, то для нас байдуже. Не лягає сумнївови, що сей помисл аж надто дитинний, просто штубацький, аби міг сповнити покладані в ньому надії.

УКРАЇНЦІ НА ЛИТОВСЬКОМУ КОНГРЕСІ.

Дня 2, 3, і 4 вересня с. р. відбувся в Дітрой, Миш. чотирнайцятий конгрес Федерації Литовців католиків, на який прийшли також Українці.

Литовська часопись „Дравгас" („Приятель') про се пише:

Кульмінаційною точкою конгресу були відвідини братів Українців. В четвер по полудні при кінці конгресу, явилися цїлком несподівано на салї о. Лев Сембратович, місцевий парох, і др. Осип Назарук б. міністер преси Західно-Українського правительства.

Далї газета описує привіт обох Українців і зміст промови обох бесїдників. Присутні думали, що се представники литовської армії, але предсїдатель, Багдонас повідомив їх про се. Промови українських бесїдників переривано частими оплесками, а сю манифестацію закінчено окликами в честь України: „Вальо, Україна!" — „Нехай живе Україна!"

ЧАСОПИСЬ „СВОБОДУ" ЧИТАЄ ДО СТО ТИСЯЧ ЛЮДИЙ, ТОМУ ВОНА Є НАЙЛІПШИМ ПОСЕРЕДНИЦТВОМ ДЛЯ ОГОЛОШЕНЬ.

ЛЕНІН ПРО КОМУНІЗМ.

Останнїй лист Ленина, який він оставив запечатаний, розпечатала його жінка перед часом назначеним покійним. В листі описує Ленін характер і здібности своїх товаришів так:

Каменев (Розенфельд) се чоловік непевний. Він опортуніст (робить так, як йому вигідно). Показав недостачу відваги в 1917 р. Слїдить його!

Зіновев (Апфельбаум). Нема здібностий, а хоче влади — для себе. Сего слїдить уважно!

Бухарін — се ум, що живо займається наукою, але він мілкий. Говорить все про марксизм, а мало що з нього розуміє.

Сталін — дуже тупа голова й обмежена інтелїгенція, але у скритости серця хоче бути диктатором.

Троцький (Рронштайн) се людина дуже здібна, але любить позувати (удавати). Треба його держати в руках тоді буде послушний партії.—(Січ).

ЩАСЛИВИЙ ЧОЛОВІК.

Щасливий чоловік, який не бачив ще залізничого поїзду, травваю й кіно — прибув до Флідвуд (Лянкасер). Цей дивний чоловік є листарем при почтовій стації в Ст. Кільда невеличкому острівци на зах. Гебридах. Перший раз в життю взяв відпустку і покинув острів своїх батьків, щоби відвідати сушу. Як побачив перший травваювий віз, не знав чи не краще булоби втікати. Та з противної сторони надіхав автомобіль і перервав його роздумування. Листар ізчудування і вдоволення дуже перелякався Не менше цікавим було для него кінове представленнє. То що йно після доброї хвилі дався переконати, що кріси і гармати що стріляли на полотні зовсім не є небезпечні для нього. Вся цівілізація мабуть не сподобалася листареві, бо вже по вже по однім дни відпустки вернув із жахом на самітний рідний остров.

—o—

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ"

КОЛИ ЩЕ СЕЇ ЧАСОПИСИ НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ ЇЇ СЕЙЧАС.

„СВОБОДА" є найбільшою зі всіх українських часописий в новім і старім краю.

„СВОБОДА" виходить кождого дня з виїмкою неділь і свят.

„СВОБОДА" подає цїкаві новини американські і краєві.

„СВОБОДА" також подає найдокладнїйші відомости з теперішних подій в старім краю.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ	НА ЦІЛИЙ РІК	$ 7.00
„ „	НА ПІВ РОКУ	$ 3.75
„ „	НА ТРИ МІСЯЦІ	$ 2.00
В ДЖЕРЗИ СИТІ, КАНАДІ І ЗА ГРАНИЦЕЮ:		
„ „ „ „	НА РІК	$10.00
„ „ „ „	НА ПІВ РОКУ	$ 5.00
„ „ „ „	НА ТРИ МІСЯЦІ	$ 2.75

Звертається увагу, що на кредит нікому не висилається часописи.

„SVOBODA", 82 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ

У НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, хутко і на час всякі друкарські роботи як:

СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТИКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНИКИ І БАЛИ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦЬ.

Проситься всі відділи Р. Н. Союза удержатися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу: „Свобода", 82 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

Виправа Ліги Народів проти держав, що до неї не належать.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 27. вересня. — На ни нішньому засіданню „розоружної комісії" Ліги Народів др. Едвард Бенеш прочитав звідомленнє про свій плян розоруження і забезпечення держав, що належить до Ліги.

Він сказав, що небаром предложить ще повну систему, як Ліга Народів має вирішити справу мирових судів, забезпечення держав і обмеження зоружень.

Він теж означив, як Ліга Народів буде ставитись на будуче до держав, що не належать до неї. Др. Бенеш сказав, що у випадку політичних спорів між державами Ліги Народів буде запрошувати на свої мирові суди не лише своїх членів, але і не членів, а колиб тоді держава, що не є членом Ліги, нарушила постанови протоколу (пляну Бенеша), так вона буде проголошена „наїзником" і до сеї будуть примінені кари (санкції) зі сторони членів Ліги, що обовяжуться виступити проти „наїзників".

Остаточно виготовить увесь плян „поставлення війни поза закон" аж „всесвітня розоружна конференція", яка збереться тут 15-ого червня, 1925, якщо до 1-ого травня (мая), 1925, 14 держав прийме протокол Бенеша.

Бенеш також заявив, що він не годиться на невтральність Німеччини.

55-ИЙ ЧЛЕН ЛІГИ НАРОДІВ.

ЖЕНЕВА, 27. вересня. — Комісія членства Ліги Народів приняла сьогодня однодушно в члени Ліги Санто Домінго.

Республика Санто Домінго — се східна (більша) часть острова Гаїті. Західна (менша) часть острова — се республика Гаїті. Остров Гаїті лежить на південний схід від острова Куби.

Цїлий остров Гаїті завбільшки Галичини. Число населення доходить до 3,000,000.

ЯПОНЦІ ПІДНОСЯТЬ СПРАВУ ІМІГРАЦІЇ В ЛІЗІ НАРОДІВ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 26. вересня. — Японські делегати домагались у Лізі Народів, щоб до пляну Бенеша додано, аби справу іміграції з одної держави до другої віддавано також до вирішення міжнародним мировим судам.

Їм ходить головно о іміграцію до Злучених Держав, Канади, Австралії і Нової Зеляндії.

Проти сього домагання піднесено, що се домашня справа поодиноких держав і покищо його усунено.

ЗАПОВІДАЮТЬ НЕВДАЧУ ПАРТІЇ ПРАЦІ ПРИ НОВИХ ВИБОРАХ.

ЛОНДОН, 27. вересня. — В тутешніх політичних кругах говорять, що по критиці політики Мекданелда в палаті громад його правительство довше не протриває як місяць. При кінці жовтня, як кажуть Мекданелд предложить королеви, щоб розвязав парлямент і дав народови змогу заявитись при нових виборах у падолисті.

Одначе і провідники Партії Праці не дуже за новими виборами, бо вони у побіду про сих виборах.

Лїберали теж не хотять нових виборів, бо ані вони самі не сподіваються побіди, ані не вірять в побіду Партії Праці, а побіда консерватистів на їх думку певна. Длятого вони волять грати важну вирішуючу ролю при правительстві меньшости Партії Праці, аніж бути лиш опозицією при правительстві консерватистів і тому противляться вчасним новим виборам до парляменту.

Одні консерватисти, котрі сподіваються побіди, побиваються найбільше за новими виборами.

НЕБАРОМ ПРИЛЕТИТЬ.

БЕРЛІН, 27. вересня. — Великий воздухоплав З Р—3, збудований для Америки по зразку Цеппеліна у Фрідріхсгафен, відлетить відтам до Америки дня 5-ого або 6-ого жовтня с. р.

Він вже набрав 30 тон газолїни і 800, фунтів поживи для залоги і подорожних.

Сподіваються, що підчас лету погода буде гарна.

На Атлянтійському океані будуть сторожити лету три американські воєнні кораблї Патока, Дітройт і Милвокі.

Лет імовірно потриває три дні.

ПРОТЕСТ КАРДИНАЛІВ.

ПАРИЖ, 26. вересня. — Французькі кардинали вислали протест до премієра Ерріота проти скасовання французької амбасади при Ватикані.

ПОВІНЬ В ПЕТЕРБУРЗІ РОЗНЕСЛА ЦВИНТАРІ І СПРИЧИНИЛА ПЯТНИСТИЙ ТИФ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ.

МОСКВА, 27. вересня. — Повінь ріки Неви, яка змивала в Ленінграді улиці, рвала доми і канали та вривала з корінєм дерева, розрила також цвинтарі і рознесла по місті труни і гнилі трупи.

До всього нещастя прийшла ще пошесть, пятнистого тифу, яка стала грізно лютувати серед ленінградського населення. Денно зголошується вже тепер понад 100 випадків занедужання.

ОКОЛИЦЯ ПЕТЕРБУРГА ТЕЖ ЗНИЩЕНА.

МОСКВА, 27. вересня. — Вилив Неви знищив не тільки Ленінград, але й околичні міста, а саме: Ораніенбаум, Царское Село, Петергоф і Кронштадт.

В Петергофі вода знищила величну царську палату і рознесла меблї з неї на всі сторони. Також зруйнувала всі дороги і вирвала з корінєм понад 1000 дерев.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

За зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Памятаймо на „Тиждень Рідної Школи"

ПАМЯТАЙМО НА „ТИЖДЕНЬ РІДНОЇ ШКОЛИ".

В часі від 1—12 жовтня ц. р. будуть переводитися по цілій Америці збірки на Рідну Школу в старому краю.

Ніхто з Українців не може відмовитися від жертви, бо культурний доробок мозольної праці десятиліть, наша національна гордість і втіха, наша „Рідна Школа" загине і пропаде безслідно, якщо не поспішимо з Америки негайно з більшою допомогою на її ратунок.

Коли не зложимо тої жертви то знищимо власними руками, власним самолюбством і своєю власною байдужностю одиноку національну кріпость, яка ще нам залишилась на всіх західно-українських землях, загарбаних Польщею.

Жертви належить слати на адресу:

OBYEDNANNYE

847 N. Franklin Street, Philadelphia, Pa.

Користаймо з американської школи.

Мало в історії людства тільки цікавих річий, скільки їх є в історії навчання.

В давну давнину суспільність не признавала за собою обовязку навчання своїх членів. Вона й не могла сього робити, бо вона була розділена на дві відділені кляси, з котрих одна вважала навчанне другої кляси небезпечним для свого добробуту. Коли яке навчанне й було в суспільностях, що признавали рабство або кріпацтво, то воно було лишень для панів. Воно були лишень образованне воєнне для вояків або образованне теольоґічне для будучих священників. Такі школи лишень удержувала в давнину римська держава.

З її упадком навчанне перейшло на церкву, котра з завистю дивилися на посягання держави або поодиноких верстов по навчанне. В часи реформації, однак, держави стали відбирати навчанне з рук священників і церкви та віддавати його в руки світських людий. Упадок середновічних порядків поширив серед людий переконанне, що кождий чоловік повинен бути освіченим та що суспільність має обовязок дати кождій людині нагоду добути собі освіту. Держави стали перебирати на себе школи від найнисших до найвисших. Робили се й протестантські й католицькі та православні краї. Коли межи ними яка ріжниця була, то хиба та, що в протестантських державах наміжилося тільки всяких віроісповідних церков (з котрих ні одна не хотіла другій дати право вчити своїх дітий), що наслідком сеї колотнечі держава мусіла усунути науку релігії з державних шкіл та полишити їх „приватним учителям.

Наслідком такого розвою в усіх поступових краях світу держава признає нині своїм обовязком навчати своїх мешканців, давати кождому з них нагоду побирати що найменче основні підстави науки. Богато держав признає освіту основою доброго горожанства, та завело в себе примус початкового шкільництва, після котрого закон наказує родичам посилати дитину через кілька літ до школи. Се й називається шкільним примусовим або національним образованнем.

До країв, що признають такий примус, належуть і Злучені Держави, хоча тут шкільництво залежне не від федерального уряду, але від урядів країв (стейтів) та міст. На основі шкільного примусу діти мешканців Злучених Держав обовязані ходити до школи. Се є примус. Як примус він може богато людям не подобався, ба навіть нанести деяку шкоду навчанню. Однак користи з такої системи хоч куда більші, як невеличкі шкоди з примушування.

Сі користи можуть бути ще більші, коли родичі чи опікуни потрафлять переконати свої діти про великі користи науки, про необхідність освіти в нинішному життю. Коли родині будуть сліпати за навчанням дітий, тоді вони не мають чого боятися; щоби дитина під упливом школи повернулася проти родини або серед народа, з котрого вони вийшли. Дбалість родини, слуці з досконалим американським шкільництвом може принести богато добра підростаючим дітям української іміґрації.

АДРЕСА ОБЄДНАННЯ:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Тули посилайте свій народний податок!

Посилайте негайно і питайте всіх знакомих Українців, чи сповнили вже сей свій обовязок, чи заплатили національний данок.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ У МОСКАЛІВ

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Протягом останнього тижня шпальти московських часописів на еміґрації — „Днів" і „Руля" — аж гнулись під тягарем „українського" матеріялу. Буквально не проходило дня, щоб та або друга часописьне принесла якого-небудь нового „причинку" до висвітлення українсько-московських взаємин. Писали Українці, писали „малороси", писали Москалі...

За кілька днів набралась ціла література. Що ж вона дала позитивного? Приглянься до цього близше.

Українці.

Притокою до „українського тижня" послужив антиукраїнський похід, розпочатий берлінською „демократичною" газетою „Руль" і описаний у нашій кореспонденції „Ще не досить розмежувались!".

Українці звернулись зі своїми жалями й протестами не безпосередно до „Руля", а скористувались більш гостинними шпальтами „Днів". Почин зробив **др. Модест Левицький**, який помістив у числі 550 цеї газети довгеньку статтю під назвою „Загострені почування".

Цей виступ був не дуже щасливим. Замісць того, щоб поставити Москалів перед фактом **внутрішнього** відродження українського народу, відродження психольоґічного й культурного, — др. Левицький уболіває над тим, що Москалі робили й роблять помилки супроти українства. Він навіть признає, що національне почуття бувших російських „инородців", отже й національне почуття Українців — **„перекручене до хоробливости"**..... Виходить, що коли й Москалі не гнобили Українців, не були централістами й не ставилися з ненавистю до природних змагань українського народу, то др. Левицький і досі позволив би Україні спати мирним сном на лоні „спільної матері-держави".

Ми, розуміється, знаємо, що др. Левицький цього не думає й цього не хотів сказати. Але московський читач — а для нього автор і писав свою статтю, — неминуче винесе враженне, що др. Левицький **уболіває** над тим, що українсько-московський антаґонізм зайшов так далеко, що він волів би, аби цього антаґонізму не було, що він радо приняв би яку-небудь правдиво-демократичну, „добру" Росію" — навіть в її довоєнних межах, себто з Україною, як кольонією чи федеративною областю.....

Далеко щасливійшим був виступ другого Українця, п. Н. Григорієва, який дав на шпальтах тих самих „Днів" добру відповідь „Обороненим" московської культури, спеціяльно п. Яблоновському („Дні", ч. 565).

Навівши цілу низку красномовних фактів констатує, що Українці на московську культуру, як таку, ніколи не нападали. Культуру Толстого, Пушкина, Достоєвського та инших подібних Українці вміють шанувати й цінити. Але культура Яблоновських і Бобринських — це зовсім инша річ. „Суть не в мові, — каже п. Григорієв, — не в тім, що цею мовою пишеться й говориться".

П. Григорів, як бачимо, не зробив ніякої нетактовности й не дав московському читачеви приводу до фальшивих висновків, як це, на жаль, зробив др. Левицький. Але й п. Григорів, на нашу думку, не підкреслив того, що найперше тут треба було підкреслити, а саме, що цінність чи безцінність московської культури — це для Українців питанне другорядне. Хай буде московська культура хоч яка висока — Українці її не потребують і не хотять, бо мають свою власну національну культуру, яку мусять і хотять розвивати.

Одначе, автори, як бачимо, **приноровились** до московського смаку й зрозуміння. Вони інакше й не могли зробити, бо тоді для їх статей не знайшлося б місця на шпальтах московської газети. Але на що ж тоді було й заходжуватись? Коли не можна сказати того, що хочеш і думаєш, то краще мовчати.

„Малороси".

Коли пригріє сонечко, гадюче кодло вилазить зі своїх нір, починає клуботатись і сичати на перехожих.

У данім разі тим сонечком була дискусія над українським питанням, а гадючим кодлом — ті „землячки" й „вірні малоросіяне", що все не переводяться й, мабуть, ніколи не переведуться.

Отаман Струк. Отаман В. Хмара. Знаєте, що це за великі мужі? Не знаєте?

Отамана Хмару замордували большевики на Україні. Значить, хто закордоном виступає під його імям — це самозванець.

Отаман Струк справді втік од большевиків закордон. Це — не самозванець, але зате щось далеко гірше. На Україні він був звичайним кримінальним бандитом. Утікши закордон, він знюхався з Черношенком-Сагайдачним, Грековим і Козакевічем і разом з ними видавав у ВіДні на польські гроші брудну провокаційну рептильку „Україна — L'Ukraine".

Тепер цей Струк і ще якийсь самозваний Хмара виступили в „Рулі" й „Днях" з обширним листом, в якім запевняють:

а) що 38-міліоновe українське селянство ніколи не давало підстави запідозрювати його в сепаратизмі, —

б) що 40-міліоновий український нарід нічого так не хоче, як бути „орґанічною складовою й неподільною частиною" великої матушки Расеї й

в) що льояльність українського селянства до „общерусскаго" національного діла була задокументована 29. мая 1919 р. у деклярації „обожаємо всім селянством України його вожда отамана Григоріва"...

Один розбійник свідчиться другим розбійником! Чи може бути щось більш зворушуючого й — огидного?

Коли Струк і Хмара скидаються на один відмінок гадючого кодла, то п. С. Янченко скидається на ту гадюку, яку потім на смерть його вжалила.

Як видно з власних слів п. Янченка („Украина и украинцы", „Дні" 555), він був за української влади якоюсь „великою шишкою" в третім українськім залізничо-технічнім полку. Можливо, що українська влада його визволила з большевицько-московських пазурів і дала йому шматок хліба. Тепер цей гад тільки й знає, що кпити й глузувати з тої влади. Центральна Рада й робила, що „дурила рарід". Українського руху „ніколи не було". Народня маса прислухалась до слів про „національну шкілку, книгу, театр, церкву — з повною байдужністю". Все вигадала купка інтеліґентів, наполовину збольшевичених, наполовину поніменчених...

На закінчене цей панок ще й повчає дра Левицького. „На еміґрації є, розуміється й такі Українці, що приймають концепцію п. Левицького, але це маленька ґрупа, обєднана специфічно на ґрунті русо-польсько-юдофобства. Її настрої, може, й цікаві, як приклад перекручености, але не характеристичні для загальних настроїв української еміґрації".

„Перекрученість" — це ваше слово, вельми шановний Медесте Пилипоничу. Бачете, як необережно ви його вжили і як гадюче кодло ним скористувалось?

То-тож і воно-то!

Москалі.

Ясна річ, що й редакції обох часописів відгукнулись на дискусію, що завязалась на їх власних шпальтах.

Але як відгукнулись!

Редакція „Днів" (ч. 550) глибокодумно пояснює, що гнобителів занадто сильно кинувано ненависти на вчорашніх гнобителів занадто сильно кинулось у голову тим, хто спільну прокляту минувшість приймав ще напоєною жовчю національних понижень. Чад революції в них занадто скоро обернувся в чад мстивого й недумаючого націоналізму"...

А „Руль" з видом Касандри вигукує (ч. 1138): „Росія давно вже країна многонаціональна. Розрив її частин поведе до загального загину. У споєности цілого — запорука процвітання частин. Біда цілому, коли воно цього не зрозуміє; горе частинам, коли вони цього не признають"...

Післяслово.

Чи варто ж було Українцям іти в чужий табор і прохати чужої гостинности, щоб почути це все з уст своїх перекинчиків і чужих противників?

Не думаємо, щоб гра варта була свічок. Хай би краще перекинчики й противники залишались у своїй компанії — тоді б ми могли з далека на їх дикунські танці дивитись і своє при тім думати. А тепер у п. п. Левицького та Григоріва мусить бути таке почуття, наче вони муху проковтнули. Від цього не вмирають — але все-таки противно.

„Блажен муж, що не йде на раду нечестивих". Це прості, але тим не менше мудрі слова мусіли б собі частійше пригадувати де-які наші придніпрянські політики й письменники.

Прага, 6. вересня.

Радянин.

ДО ВІДОМА ЧЛЕНІВ СОЮЗА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ І ПИСЬМЕННИКІВ.

Повідомляємо членів Союза, що ухвалою останніх Загальних Зборів рішено перенести діяльність товариства до Праги. На се рішення вплинуло головно те, що столиця Ч. С. Р. стала від довшого часу центром культурного життя української еміґрації і сюди вже давніще, на основі ухвали Союза, перенісся і найшов — дякуючи прихильности чеськословацького уряду — захист і оснований Союзом Український Вільний Університет. Факт, що на теріторії Ч. С. Р. опинився й ряд членів, до того голова й частина членів Управи Союза, приспішив перенесення центрального осідку товариства до Праги. — На основі дальшої ухвали Загальних Зборів рішено доручити ліквідацію віденського осідку товариства тим членам Управи, що лишилися в Відні (А. Жук, заступник голови, І. Косак, А. Чешельницький, Ів. Проць, ин. К. Трильовський, члени Управи), а саму товариства доручити членам Управи, що проживають у Празі, скомплетованої добором нових членів на місце тих, що виїхали на Україну. Доповнена таким чином Управа уконституювалася от як: О. Олесь, голова; др. В. Кушнір, секретар; Ів. Бочковський і Ю. Тищенко-Сірий, члени Управи; др. В. Сімович, др. В. Старосольський і др. Я. Ярема, заступники членів Управи. — Від того часу Управа Союза працює над оживленням діяльности товариства і випрацювала програму діяльности, яка буде оголошена в міру переводження окремих точок програми в діло: Досі діяльність товариства зазначилася от у чому: вислано письмо з подякою до трьох французьких діячів, які підписали відомий протест проти утисків у Польщі; роспочато акцію в справі добуття засобів для Допомогового Фонду Українських Робітників Пера; вирішено на осінь улаштувати концерт Союза у Празі і чистий дохід його призначити взаїмне на Допомоговий Фонд.

Управа Союза звертається отсею дорогою до тих членів, що змінили місце свойого перебування, подати свої адреси на адресу секретаря Союза др. В. Кушніра, Horni Cernosice u Prahy, C. S. R.

О. Олесь, голова.

Др. В. Кушнір, секр.

† Остап Вахнянин.

2-го сього вересня українське громадянство м. Ужгорода, професори ужгородських шкіл і шкільна молодь урочистим похороном проваджала до міста вічного спокою професора мійської гімназії, Остапа Вахнянина.

Несподівана, жорстока, безглузда смерть не пожаліла молодої, повної сили й кипучої енерґії людини й перетяла нитку життя саме в той час, коли завзятий борець і працьовник з новим захватом готувався стати до улюбленої роботи.

Починався новий шкільний рік, готові були нові пляни до переведення в життя серед потворних обставин карпаторуського шкільництва взагалі, а ужгородської гімназії з окрема. Молодий проф. лагодився дати новий бій гімназіяльним кацапам і кацапофільським професорам-автохитонам, щоб видерти з під їхнього впливу нещасну карпаторуську молодь, як він се робив уже два роки до сього і досяг результатів надвичайних. Сам один супроти всіх, без жадної помочі від колеґ підпертий лише свідомостю конечности своїх змагань та щирою любовю своїх вихованців. Але... у ворогів гинуть недруги, а у нас вимірають друзі. Так і у бідолашної карпаторуської шкільної молоді. 30-го серпня у вечорі молодик професор упав з вельосипеда, спускаючись вулицею з гори в долину, і розбився. Другого дня і помер від потрясення мозку (се була людина велитенської комплекції, тому найменше падіннє не могло прийти йому без шкоди).

Перебіг короткого життя О. Вахнянина такий. Походив він зі старого священницького роду, з Галичини, а був сином галицького ґімназійного професора. Скінчивши ґімназію в Галичині, юнак вступив до львівського університету на фільософію: скінчив університет перед війною, встигши проте дістати посаду ґімназійного професора у самім Львові. Та не судилось йому віддатись в улю блені праці на довший час. Вибухла страшна війна, і українському народови відкрились великі можливости вийти з европейської завірухи свобідною нацією. Все, що було в галицькій Україні молодого завзятого і немобілізованого ще до війська стала в добровільні лави українських Січових Стрільців, сих героїв, про котрих досі ще не можуть без скреготу зубового згадати наші вікопомні гнобителі. Нема що казати, що юнак-професор опинився теж серед них. Коли Австрія окупувала Волинь, Остап Вахняни разом із товаришами своїми запопадливо працює по організації українських шкіл а організації українських шкіл в Росії. Серед війни вибухла в Росії і на Україні революція, Україна оголосила свою самостійність, і ми бачимо Січового старшину, О. Вахнянина, на національній роботі в Київі. Року 1918 він виїздить із Київа в складі славновісної державної капелі О. Кошиця до Европи і виконує ввесь час обовязки адміністратора. В 1920 р., коли перший склад капелі розпадається, О. Вахнянин з частиною її приїхав до Ужгороду, де в 1921 р., разом із товаришами закладає початки Руського (українському) театрови Т-ва „Просвіта". Він же був і перший адміністратором нового театру. За рік після сього вступив він професором до місцевої ґімназії і всі свої сили й час посвятив вихованню молоді в національному дусі. В самій ґімназії для сього не має жадного простору, тому Вахнянин виносить цю частину своєї діяльности поза стіни многоязикої й одночасно безязикої башти вавилонської (в ґімназії вчать по московськи по чеськи, по мадярськи, і по тутешнім язичії), закладає союз руських пластунів, видає для нього літературу і видає часопис „Пластун", поширюючи тим тим національну свідомість. Тутешні автохитони здебільшого тільки за пугаром доброго вина або паленки, згадують про свої обовязки народу і співають: „Подкарпатскіє русини оставте глубокий сон", звичайно-ж і сами сплять а до Українців з Галичини та Великої України, ставляться вороже, і коли ті слова гимну намагаються перетворити в життє, то чують від т. зв. „руської інтеліґенції" „Хоть би сі Українці померли дали спокійно!" Та Українці, а особливо один з найкращих їх них, О. Вахнянин, професор і провідник молоді, не зважав на нарікання і працював. Хто ближче придивлявся до пласту, той казав: нехай собі умирають спокійно мадярські недоідки— росте молоде покоління, яке вже не скоче спокійно вмірати, а розбудить врешті свій народ до щастя, слави і свободи, як співається в пластовім гимні.

Самособою такий напрям праці завзятого професора не лишився не поміченим ворогами українства. Шкільний референт п. Шемечек, з кінцем минулого шкільного року звільнив Вахнянина з посади професора. Але з якихось причин і сам мусів одійти зі шкільного Реферату на посаду професора до Чехії. Се дало змогу Вахнянинови вернутися знову на свою посаду. Та... не на довго...

„З особою покойника, — пише місцева газетка, — сходить до могили сильного і незломного характеру громадянин, котрий безкорисно жертвував для добра народа всі свої сили. Покойний все надіявся вернути скоро до своєї вимріяної отчини України, но несподівана смерть перетяла усе. Най наша руска землиця буде єму пером і служить містом вічного одпочинку!"

Небіжчик є автором двох двох праць для пласту „Пласт" і „Пластовий підручник" (друкується). Глибокий слід що залишив він у душах своїх вихованців, не зітреться ніколи, отчому серед похоронних співів над свіжою могилою таким гірким розпачем розтиналися їх плачі й нарікання на зрадливу

Товариші небіжчика зібрались до гурту після „Вічної памяти", пращали січовим стрілецькою піснею „Прощай брате мій"...

Крем'яру-кру,
В чужині умру,
Заки море перелету —

Заглушено було вибухом безпорадного ридання.

Вічна память!

Скоб.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

Декотрі птахи у Хнах суть уживані до ловлення риби? Взяли шнурок недовгий, щоб вони зіймавши рибу не зїли її. Чи ви знаєте, що коли курите Марка Гуреньї Аналетіка, Ви курите найліпший 100% чисто турецький тютюн?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

Рочестер, Н. Й. В нашій громаді життя народне розвивається гарно народна робота в Рочестер не заспана. Ріжні товариства майже що суботи устроюють підприємства на дохід своєї каси чи на поміч краєви.

Священиком в нашій громаді єсть о. Турула, щирий громадський діяч; таких священиків в Америці дуже мало. Побажаймо рочестерській громаді, щоби ніколи не утратила такого душпастиря.

Дякоучитель в нас п. Грушецький, чоловік смирний, розважний, добрий український патріот, бере живу участь в кождій громадській роботі. От зараз в нас єсть гарний громадський хор з чоловік 45, в котрім п. Грушецький помимо своєї праці при церкві не опускає ані одної хвилинки, таких дяків треба кожній громаді.

Український громадський хор має гарну повагу в нашій громаді. Провідником хору є п. Леон Сорочинський, член Капелі Олександра Кошиця. Жаль, щоби такий хор не був більше нігде знаний тільки в Рочестер.

Наші громади в Америці повинні постаратися, щоби цей хор витягти поза мури Рочестерські, як писав професор Олександер Кошиць про цей хор в Н. В., тай знаю, що написав і в Свободу, однак висилкою сам не займався а поручив цю справу другим людям, однак ся допись зістала не вислана до Свободи і по нинішний день. Каже п. Сорочинський, що цей хор може сміло продовжувати працю Української Капелі Олександра Кошиця по Америці.

Однак шкода колиб мав цей хор довго не істнувати зі сторони фінансової. Хор узяв на себе удержанне учителя. Як для такої організації, тяжко буде журитися безнастанно фінансовими справами. Тому наші місцеві товариства і братства повинні старатись помагати. хор нашої громади. Єсть в нас шість відділів У. Н. С., два відділи У. Р. С., три відділи Провидіня, єсть ще кілька інших товариств політичних і освітних. З відділів У. Н. С. найбільші і найсильнійші два відділи, а то: Братство св. Йосафата і Тов. Вільні Козаки.

Є також в нас ще дві групи, котрі у громаді не популярні. Це церковна громада евангелистів і група більшевиків. Ці останні це уже майже забуті людьми. При кожній групі істнують українські школи для дітий.

В школах двох, церковній і світській найбільше гуртується дітий в школі Вільних Козаків, школа ведеться уже третий рік. Школу удержують з оплат за діти і з підмоги Тов. Вільні Козаки з каси. Також що зими відбувалась школа старших учення англійської мови.

Родичі нехай тямлять, що школа єсть скарб чоловіка, тому посилайте дітий в школу.

Єсть в нашій громаді Центральний Комітет, зложений з усіх Бабрств і Товариств, котрий тільки занимається підпомогою краєви. Є також два комітети повітових: Рогатинський і Калуський, котрі стараються помагати школам в своїх повітах і народним домам. Усю роботу на поли політичнім переважно ведуть люди з Рогатинщини, тому, що в нашій громаді переважно більшість мешканців з Рогатинщини і калуского повіту.

Та однак одна справа в нашій громаді заспана, а це справа української салі (Народного Дому). Єсть в нас і тепер малий Український Дім, власність Тов. Вільні Козаки, котрий не відповідає на приміщення Товариств і Братств. Однак хотяй малий цей домок Козаків, 316 відділу У. Н. С., усеж все життя народне при нім гуртується. Оце власне прямір, що наші доми єсть розсадниками нашої культури. Тому пишучи про рочестерську громаду, про котру єсть що писати для похвали, стидаюся писати, що в тій громаді, в котрій провідників стільки яких захочете, а Українського Дому нема. Товариство У. Н. С. Вільні Козаки думає піднятись будови гарного будинку, тому хай кождий щирий громадянин сприяє тій так важній справі.

Дня 25. жовтня Тов. Вільні Козаки буде обходити свою 15-літну річницю, на котру запрошені усі місцеві організації. Свято відбудеться в Великій Салі Лейбор Лайсум на Ст. Пол улици. — Б.

Трентон, Н. Дж., як бувший лябіринт ріжного інтернаціонального толку, де, для всего блага було місце послуху, попертя, лише для національного стремління було так мало, прямо незаміто, бо лише шість люда як основателів відділу 245, в котрих жеврів огонь любови для національної справи, та нажаль одного приняла сира могила. Вони положили основу націоналізму в Трентоні і з шість членів нині є 200 членів в двох відділах У. Н. Союза. Ідея національно українська побідила всякі бурі, громи, лискавки, які перейшли через Трентон, як: гайдамацькі, комуністичні, пресбітеріянські, камфорівські, всі вони перейшли наче гураган, однак шкоди великої не зробили, не потрафили викривити душі національної в щирих синів та горожан української землі. Українські козаки та русалки остали тверді мов скала, непохитно вірні національній справі, і зараз всі ті, що переносили ті всякі операції, нині признають лише один національний фронт. Релігійної боротьби в нас нема, одні ходять до укр. православної церкви, другі до католицької угорської, і помимо цего живуть мирно. Релігію признають як приватну власність кождого з осібна. Є того переконання, що ані православні попи, ні католицькі попи, України не збудують, а лише народ, зедниний національно, під прапором синьо-жовтим, тим дорогим жемчугом, під котрим наші славні батьки-лицарі вмирали на полю бою. Українці тут твердять, що тільки освіта та рідна культура з неволі нас вирве і тим шляхом Українці в Трентоні йдуть. Купують книжки у книгарни Товариства Помочи Письменникам, читають історію і другі книжки, взаємно читають Свободу. повісти Будзиновського про козаччину, а навіть бойкотують цего, що немає в хаті історії України та Кобзаря Т. Шевченка. Смішком кажуть: Який з тебе козак, коли не читаєш про козаччину. — Г.

В Елизабет, Н. Дж. Тут случилась така подія. Дня 19-го вересня с. р. мали наші кацапи баль, місце на баль вибрали они собі польську галю, Сокольню на третій і Саут Парк улиці. При забаві почали співати руські народні пісні. Полякам видно се не сподобалось і зачали бійку з Карпаторосами. Результат з того файту вийшов такий, що Поляки побили до смерти Стефана Борика, який за два дні помер в шпиталю. Він був родом з Галичини і був правдоподібно дяком в рускій православній церкві св. Николая, котра в дійсности повинна називатися українська православна церква бо парохіяне її церкви в семі Галичане включаючи кількох Білорусинів, котрі також мають галицькі жінки.

Похорон відбувся дня 26. вересня звичайно, як вимагає православний обряд, тільки з тою ріжницею, що похорон відправляв сам владика Платон з трома священниками, два з них видно Галичане. Булоб всьо добре було, колиб на місце Платона прибув укр владика Федорович. Почали проповідь місцевий священик говорить мовою українською до русских парохіян, бо лиш такою годиться, бо він сам ані жаден парохіянин „ по русскі не панімають". Слідуючу проповідь говорить Платон на русскому язике, не знаю чи наші Карпаторосси розуміли його чи ні, бо якось дуже вуха наставляли до него. Так як та вдова плакала за своїм небіжчиком, так ми Українці, котрі були присутні на тім похороні рівнож плакали за своїми братами, котрі відцурались своєї національности і без переконання носять чуже імя. Так маєте науку, Ви, Карпатороссы, не лізьте по ляцьких гальх не братайтесь з Ляхами, Приступіть до спільної праці з Українцями, поможіть нам купити Укр. Нар. Дім, де разом будем забавлятись а не забиватись. Скиньте вже раз чуже імя а носіть своє Українець. **Ю. М. Г.**

Ст. Джозеф, Мо. Наслідки крадежі із фрейт кари. Дня 20. вересня зістали забиті тут на смерть два брати: Йосиф, літ 28; Френк, літ 25. Ткачі, замешкалі під ч. 517 Кентоки Ст. Обз вибралися автомобільом до місточка Лилевофт, Мо. яких 42 милі від Ст. Джозеф. Там зістали перелапані на горячім учинку через детектива Кляренс Вільсона, котрий виповняючи свою службу на Бурлінтон колії застрілив обох на смерть. Їх батько походить з Угорщини і є Українцем, котрий живе тут від довшого часу з своєю численною родиною і тішиться повагою у всіх. Застрілені кілька разів були вже в „Іванові хаті" за крадіжи і дуже зле мають свідоцтво за свій побут в Ст. Джозеф. Їх батько і решта родини є цілком інакшої натури, котрі ведуть прилюдне, моральне житте. Ся нещаслива подія нехай буде осторогою до чого може привести крадіж чужої власности і тішиться поносить родина забитих, а найгірше батько синів. **Ю.**

ДОЛЯРИ ДО РІДНОГО КРАЮ
ТЕЛЕГРАФІЧНО АБО ПОЧТОЮ ДО САМОГО СЕЛА
пересилаємо і гарантуємо що ваша родина отримає на послідній почті АМЕРИКАНСЬКИМИ ДОЛЯРАМИ без жадних клопотів, не робить ріжниці чи пересилаєте $10 чи $5000.
Продаємо шифкарти до краю і з краю, продаємо доми в Філядельфії і маємо в стейті Пенсилванії около 200 найлутших фарм на продаж. Адресуйте так:
AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
332 N. 8th Street, Philadelphia, Pa.
А. ПАЩУК, президент.

ЦЕРКОВНА БОРОТЬБА НА ВОЛИНІ.

Примусове заведення польською владою під благословенням митрополита Діонисія нового календаря в православній церкві викликає раз-у-раз серед населення Волині вибухи горячого протесту, які иноді кінчаються отвертими революційними виступами. Один із таких виступів мав місце у Володимирі - Волинському в день св. Володимира, церковного патрона міста Володимира Вол., 28. мин. липня. Православне населення міста звернулося до о. Табинського з проханням відслужити в соборі службу божу. О. Табинський колишній ректор духовної семінарії в Камянці-Подільському і доцент Камянецького університету за української влади, який займає тепер на еміграції в Польщі три дуже добре платних посади: священика при соборі, закононаччителя в польській державній гімназії і члена повітового соймику, — замовлену за відповідну платню приходами служби відправив, але на жадання останніх перейти з церковною традиційною процесією до каплиці св. Володимира, — відмовився. Прихожане почали вимагати від нього йти з процесією. Тоді о. Табинський сховався у вівтарі і бічними дверима пустився навтьоки. Прохожане о. Табинського піймали і з розлюченням вкинули в церкву. Головними виконавцями цього дійства були жінки. О. Табинський знову сховався у вівтарі, куди доступ жінкам, як відомо, церковними статутами заборонений. Жінки звернулися до митрофорного протоієрея Бордюговського, який тяжко хорий лежав у ліжку, з вимогою наказати о. Табинському йти з процесією. Не одержавши такого наказу, розлючені жінки увірвалися у вівтар і почали тягнути о. Табинського силою. Останній однак ухопився за колюмну, і витягти його жінкам не вдалося. Після цього прихожане взяли ікони й корогви і без священика відправилися з процесією до каплиці. О. Табинський й між тим під сторожею продовжував сидіти у вівтарі. Коли процесія повернулася, останній запропонував прихожанам відправити молебен, від чого прихожане демонстративно відмовилися. На адресу о. Табинського і митрополита Діонисія посипалися проклони: „Кому служите, іроди?". — „Заперти його в церкві, хай здихає!" — „Треба їх відправити в штаб Юрія!". Цікаво додати до цього, що в час офіційної служби в церквах по новому календарю ні одна з прихожан до церкви не заходить.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Річний мітінг Товариства Помочи Письменникам відбудеться в неділю, дня 5. жовтня, о 3. годині по полудни в галі на Вудлянд Ст. Присутність всіх членів конечна.

ЗА УРЯД:
В. Кушнір, предс.; В. Гасій секр.
І. Мороско касієр.

Учитель: Природа така добра для людий, що коли який то чоловік утратив якийсь змисл, тимкраще наділює його иншим змислом. Приміром сліпі мають дуже добрий слух і дуже ніжний дотик. Глухі мають дуже знаменитий зір. (Тут підноситься один із школярів, начеб хотів щось сказати) Що скажеш Івасю? — питається вчитель.

Івась: Я також знаю примір. Мій вуйко має коротку ногу, але за те друга його нога довша.

ПОЗІР! ПАСАЖИ І ОКОЛИЦЯ.
Хор ім. М. Лисенка і Укр. Банда при церкві св. О. Николая
— устроює —
ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ
В НЕДІЛЮ, 5. ЖОВТНЯ, 1924
(October 5th, 1924).
в Укр. Шкільній Гали,
212 President St., - Passaic, N. J.
Програма Концерту богата і добірна. Виступати муть: солісти Укр. Банди, Хор мішаний, хор жіночий і хор молодечий.
Дірігент Банди проф. М. Маїк.
Дірігент Хорів Теодор Онуфрик.
Акомпаніямент фортепяновий виконає п-на Іванна Скубінна.
Початок точно о годині 7-мій вечір.
МІСЦЯ: І-рядні 75 ц., ІІ-рядні 50 ц.
Дохід призначений на Укр. Школу св. О. Николая в Пасайку, Н. Дж.
На сей Концерт маємо честь запросити усіх Шановних Родимців як місцевих так і з околиці до численної участи.
228,30 Комітет.

ПОЗІР! ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ В СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й.
Бр. св. Михаїла, від. 211 У. Н. С.
— устроює —
ПЕРШИЙ ОСІННИЙ
БАЛЬ
в PARISH HALL, GORDON УЛИЦЯ, В СУБОТУ, 4. ЖОВТНЯ Б. Р.
Початок о год. 5. вечером аж до пізної ночи.
На сей баль запрошується всіх Українців зі Стейплетон і околиці. На бали буде приграватн першорядна музика та буде перекуска, сода і т. п.
Вступ: мужчини 50 ц., женщини 35 ц.
За чесну і добру забаву ручить
228-29 Комітет.

КАЙДАШЕВА СІМЯ
новість, І. Нечуя-Левицького, з портретом автора і з передмовою Василя Верниволі.
Брош. $1.25. опр. $1.50.
Замовлення слати на адресу:
„СВОБОДА",
83 Grand Street. Jersey City, N. J.

СТАВАЙТЕ ГОРОЖАНАМИ СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Всі інформації подані в новій книжочці.
„ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ"
Наклад „Свободи"
Ціна 30 центів.
Гроші належить посилати віночасно з замовленням. За посилплатою (С. О. D.) книжок не висилаємо.

ФАРМИ!

ФАРМИ менші і більші. Фарма 45 акрів, 3 ліса, сад, дім з 8 кімнат і 5 других будинків, 4 корови, 2 коні, 500 курий, порядні машини, збір, 1½ милі від міста, школа при фармі, земля урожайна. Ціна $4.500, готівкою після можности. — Фарма 95 акрів, 20 акрів ліса, дім з 6 кімнат, дім з 8 кімнат, вода в коні, 6 других будинків, 7 коров, 4 кізлки, 2 коні, много курий, гуси, індики, 8 безрог, картофлі, капуста, весь збір машини і інше, готівкою $6.000 решта на сплати з 5%. P. FILANOWSKY, 10334 St. Mark's Pl. (cor. 9th St.), ОБАЧНО 1 East New York City.

СПОСІБНІСТЬ! Продається одна з найбогатших фарм: 190 акрів орної землі, решта ліс і пасовисько, дім 15 кімнат, вода в хаті, 6 других будинків, ріка, 20 дійних коров, 3 коні, 500 курий, 25 гусей, каняк, 500 бушлів картофлі, 400 кукурузи, 65 тон сіна, богато вівса та иншого збіжа, всяка машинерія до великої фарми, школа при фармі, 9 і пів милі до міста і стації. Ціна $10.000, готівкою $4.000.

Фарма 70 акрів, 30 орної землі, решта ліс і пасовисько, дім 8 кімнат, 4 инші будинки, 2 корови, 1 кінь, 100 курий, богато картофлі, сіна, вівса, вся машинерія, 3 милі до міста. Ціна $2.700, готівкою $1.200.

M. PISARKO, 210 E. 7th Street, New York City

ФАРМА 112 акрів, з того 30 акрів грубого ліса, будинки, дім на 8 великих кімнат, вода і телефон, 8 коров, 2 коні, 4 безрог, кури і гуси, машинерія, сегодняшний збір з поля, все за $6.000, вплати $3.000.

Фарма 103 акрів, з чого 25 акрів грубого ліса, будинки, дім на 9 кімнат, вода і своя ріка, 3 корови, 2 коні, 4 безрог, кури, машинерія, збір з поля, ціна $5.000, вплати $2.500.

Фарма 150 акрів, з чого половина доброго ліса, будинки добрі, дім на 9 кімнат, вода і сад, 4 корови, 3 коні, 2 безрог, кури, машинерія і збір з поля, за все $3.800, вплати $2.000.

Фарма 19 акрів, з того 3 акри ліса, будинки, дім на 9 кімнат, 3 корови, кінь, безрог, кури, машина і збір з поля. Ціна $2.800, вплати $1.500.

По близші інформації голоситись тілько по 6. годині вечер, або листовно, до: 221-28

P. KUTYNSKY,
263 Ave. B, bet. 15—18 St., 3rd fl.,
New York City.

Н. Д. НАЗАРОВ

продає доми, лоти і всякі другі бизнеси по приступних цінах. Голоситись письменно або телефонічно під ч. 28,31

408 JACKSON AVENUE,
JERSEY CITY, N. J.
ТЕЛЕФОН: BERGEN 13.
Офіс отворений вечерами до 9 години, в неділі до 12 в полудне.

МАЛА ФАРМА.
7½ акра, новий дім 2 румовий, барана, 2 корови, 20 курий; при добрій дорозі — недалеко міста, 5 акрів управлено є кукурудза, бараболі, томати, фасоля, а морква. Ціна за всьо зі збором лише $2.400.
Пишіть сейчас або голоситься до:
Григорян, 520. E. 6th Street,
New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ДР. К. Д. БІЛИК
120 E. 34th ST., NEW YORK, N. Y.
Tel. Caledonia 9014
Нехтує мужчин, женщин і дітий.
Уряднї годинн: від 9. до 10. рано, від 5.30 до 7.30 вечером.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
Колю церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найдосконіші електричні апарати.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст з старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні, так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Евн
NEW YORK, N. Y.
Годинн офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

СПЕЦІЯЛІСТ
ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висилення нервів, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги.
Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. і Irving Place
Годинн від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!
Ново отворена Українська Гостинниця і велика галя на весілля, хрестини, балі і т. п. Ціни умірковані.
Голоситися до: 225-28.
S. PALUBIAK,
150 COURT ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Mitchel 5682

ДОПИСІ.

РОЯЛ АВК, МИШ.

Під Ляцьким кормигою.

Під ляцьким ярмом український нарід терпить наругу, неволю, а тепер ще і нужду. Подзирали Ляхи із наших сіл данини, податки і всілякого рода драчки так, що мусіли люди продавати хочби остатнє, аби тільки нагодувати польську потвору. Сего року, до старої біди, прийшли ще бурі, повени і гради, які винищили майже цілком деякі околиці.

Притім по містах нечувана дорожня за всю міську тандиту, а сільські продукти мають таку низьку ціну, що нічого не можна за них докупитися. Богато людий не має за що купити ні чобіт, ні одежі. В Перемишлі занотували факти, що у двох селянок не було сорочок на хребті.

Одна бідніта прийшла на місто продавати борівки. Була зверху одягнена у якийсь кафтан, ушити ізі старого міха, а коли ховала вузлик із шмати, у якім завила тих нещасних пару шелюгів, що отримала за згоди, показалося, що на ній не було сорочки! Казала бідна, що її на таке „богацтво" не стати! На цім самім перемиськім ринку одна з міських „пань" торгувала у селянки масло. Мусіла певне сама із родиною без омасти обходитися, щоб зладити це масло на торг. Поставлена селянкою ціна видалася міщанці зависокою і вона стала придиратися і сварити, що, мовляв „хлопи панують" а міщухи бідують. На ці слова селянка, замість відповіти, розтягнула свій „кабат" і показала голе тіло, на котрім не було сорочки. Пристиджена міщанка заніміла на той вид хлопських гаразідів.

Це тільки два припадки, але кілько ходить без сорочок і ніхто про це не знає?

Теперішня нужда по селах спричинює занепад у всіх громадських справах. Голодний і обдертий селянин не має відки давати жертв на народні справи.

Проте є нашим святим обовязком якраз тепер складати пожертви на національні потреби у старім краю.

Ми в Америці раюємо; не тисне нас голод, ні біда, ні неволя. Майже кожний з нас заробляє добре та ще й має поклади гроші у банку.

Нехайжеж цей наш добробут не вчинить із нас мезких себелюбів! Даймо хоч окрушки із богатого стола нашому народови, що лежить нагий і зболілий, як Лазар, на позорище цілому світу.

Поможім йому прийти до здоровля і сили, щоби міг піднятися на ноги і стати до борби за свої людскі права. Даваймо і збираймо складки при всяких нагодах на підтримання національного життя у краю, а крім того посилаймо тим, що справді нуждують.

Не даймо пропасти нашим інституціям; запомагаймо „Рідну Школу", народні доми, спілки, усьо, що несе для народу просвіту і лучше життя, а крім того даймо поміч тим, що голодні, обдерті і босі.

Ми не маємо своєї держави, щоби помогла. Помогти може тільки українська еміграція в Америці.

Петро Лобур.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Виступ українського силача.

Заходами тов-а „Запорожська Січ" уладжено борню українського силача, Ю. Юрка із німецьким чемпіоном, Артуром Баганцом, в гали Клинтон Овел. Про цей виступ місцевий американський часопис пише так: Український чемпіон повалив німецького „короля". Юрко звалив Баганца в 32 мінутах.

Юрий Юрко, гордість і чемпіон України, прийшлив до землі плечі Артура Баганца, німецького чемпіона, по 32 мінутах завзятої борні. Побіда зістала доконана через хвачення клови ногами (ред ссизерс) і придержання кадовба (бадігоад).

Атлетичний вечер відбувся під покровом українсько-католицької церкви сь. Михаїла на Гаррис евню.

Юрко дав богато нагоди своїм краянам до оплесків і ентузіястичних вигуків — через своє удальство. Його змагання були все зачіпні, але цілком „чисті", підчас коли Баганц пробував цілий час уживати простацького способу борення. Судія борні, Оливер Гулет, мусів кількараз звертати Німцеви увагу, що його метода ніяк негарна.

Перед борнею Юрко учинив кілька спроб своєї надзвичайної сили, скручуючи сталеві штаби у пояси, нараменниці і т. п., даючи розбивати собі кусень граніту на грудях і кілька цегол на голові.

Д. Іван Затонський, який нам цей звіт прислав, додає, що на ціл виступі були Українці з цілої околиці, які учинили відтак велику овацію свому атлеті. Д. Ю. Юрко походить з Київа, був поручником-адютантом в 4 дівізії української армії, в якій боровся проти Москалів і Ляхів.

Він всюди заявляє себе отверто Українцем-патріотом.

НЕ МОЖЕТЕ ЗАПЛАТИТИ ЗА БОГАТО, ЩОБИ ПОЗБУТИСЯ СОЛІТЕРА.

Міліони долярів не будоби забогато за успішне усунення солітера з кишок маючого його чоловіка. Бо мовляв сей, хотить Ваше життя та здане його помалу. Подумайте: пятьдесять фітів довгий хробак живиличиться на соках Вашого жолудка — ци яка має дати Вам чисту здорову кров. Солітер забирає те все для себе. Що більше, роскіш дешево і потребує більше поживи денно, що означає, що Ви літаєте все менше. Жаден мотор чи машина не може рушатися без сили. Тим менше людський організм, ся чудова творчість робити свою роботу без поживи. Наслідки не до описання сюди. Смутні історія солітера є, що його симптоми так споріднені з иншими слабостями, що тяжко пізнати його. Що-за сего сліпує? Бідний терпливий чоловік лічиться на инші слабости, натурально без полекші тоді коли якби спізнано що се солітер, можнаби його скоро усунути. Правдиві познаки паразита суть відпадки частини при стільці, по хоже знаки, втрата апетиту, обложений язик, горячка, біль жолудка, хребта і ніг. Запертя в гортанці, часте плюте, несмак, гази, чуте повдання в жолудку і вишних аж до горла, нестравність, завороти, біль голови, умляванє, нервудність, темні знаки під очима. Жовта шкіра, втрата ваги, знеохота до житя, нервуватість, все лінивий. Епіпептичні напади суть знані як причини хробака в елімєнтарним каналі, який нераз доростає до пятьдесять фітів. Подумайте кілько треба поживи кормити такого монстера. Солітер повзучий з жолудка до гортанки, може вдусити свою жертву. Ви не можете заплатити за богато щоб його позбутися. Лише дістаньте добре лікарство, лучше заплатіть тепер, як Ваші приятелі мають платити похоронні кошти. Дістаньте Laxtan днесь, славне средство на солітера ⚑ $10.48 та чуйтесь лінше завтра. Побачіть як скоро скористаєте на вазі, як скоро вернеся кольор лиця, раз сей хробак є з Вашого системи. Не дістаньте дешеві лікарства, вони можуть пошкодити. Laxtan продаєся лишень у Laxal Med. Co., 848 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa. Напишіть літа. На всякучо вище пачки додайте 25 цент. більше.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

У великім тунелю Свободи в Пітсбурсу, Па., богато людий стратило життя наслідком удушуючих газів з автомобілів пічас коли застановлено рух наслідком поправок? Чи Ви знаєте, що пачка Мюред варта тузін пачок инших цигарет?

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

СИН УКРАТНИ

історична повість у трьох частинах, з ілюстрацийми та мапою, сюжет, оригінальна та редакція Вас. Злотополця, компонували Ігор Федів та Вл. Злотополець.

Брош. $1.50, опр. $2.00.
„СВОБОДА",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

УКРАЇНСЬКА гр-кат. парохія в Геркімер, Н. Й., потребує СЕРИАС дякоучителя, знакомого не тілько співати в церкві але ще лише провадити рідну школу і уряджувати представлення. Платня після умови і здібностий. Голосити ся до вказу парохії: Rev. JOHN T. KROCHMALNEY, 331 Moore Ave., Herkimer, N. Y. 125-28

Вже є українські рольки на пяно. Пісні, танці, коломийки, козаки, гопаки. Всех маємо до вибору. Приготовляються Вечерниці, Хобоа, Бандуру, Бандуріца і инші. Пишіть по цінник, дайте знати своїм знакомим, котрі мають „плейер пяно". Пишіть: Sichowy Bazar, 34 East 7th St., New York. 28-10

НА ПРОДАЖ PARLOR SUITE з трех кавалків, ідальний стіл і комода. Продається дешево.
Голоситися під ч.: 128
178 DWIGHT ST. (Greenville)
top floor,
Jersey City, N. J.

АРТИСТИЧНО АРТИСТ ПАЛАС
ГАБРИЕЛ КОБЗАР
ПАЛАС
ОБРАЗИ
ВСЕДНЕ ПОКІЙ І ПОРТРЕТИ СТАРИХ ЛЮДЕЙ
КОЛОРОВАНІ ХОРОШО ТА ПАЛАЦЕВИЙ
ТАКОЖ РАЗОМ ТЕАТРАЛЬНЕ ДЕКОРАЦІЇ І Т. П.
ПОРЕКОМЕНДУЙТЕ ЦЕ ПОРЕКОМЕНДОВАНЕ ПРЕДПРИЯТЕ
GABRIEL KOBZAR
332 East 14 street
NEW YORK, N. Y.

ПОТРЕБУЄМО РЕПРЕЗЕНТАНТІВ на цілі округи. Оферти надсилати до WRUBLEWSKYJ D., Dept. 18-C, 180 Ave. C, New York City.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ На рік 1925

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ.

Між иншими на увагу заслугує Календар під назвою „Скажи мені правду мій милий козаче", мотиву українського в 14 кольорах, дуже гарно викінчений, ціна за оден календар з вислиткою 30 ц., 4 за $1.00. Шторинькові агентам і для тих, що хочуть заняти продажю Календарів, висилаємо спис 25 ріжнородних Календарів імпортованих з краю за гурмову ціну. За $4.00 вишлемо 25 календарів на 1925 р. Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

В. Будзиновський.

ЯК БИ МУЖ СКАЗАВ.

Оповідане. (2)

Принеси сюди все те, що я заказав, — Борухович промовив до хлопця і присівся до обох парохів.

Латинський пробощ видобув з кишені пакетик і поклав на столі.

Се тарукові карти, — промовив. — Ми ждали на третого. Ліпшого третого, як муж моєї парохіянки, пан лісничий Борухович, ми не могли бажати собі. Може би одного жидка? А може ви, пане лісничий волите коротенького? В мене й така карта.

Волю тарока, — лісничий відповів, — бо фербель завеликий газард на мою кишеню. Але ви і тарока газардуєте. Я вже не граю.

Не будемо газардувати,— пробощ відповів. — Пункт тільки десять сотиків, до жидка тільки по короні і десять процент виграної.

Се газард, — Борухович відповів, бо боявся, що як перша карта не допише, то його чотири корони готові не вистати на перший раз. — Я вже не граю. — Хіба для забити часу. Значить, не висше як по два сотики за пункт і десять до жидка.

Нехай і так буде. Зачинаймо. — Зачали. Борухович став каятися, що перефорсував таку низьку тарифу. За першим разом взяв жидка. За другим заголосив чотири царі, полетурою з ловлею пагата. Дістав контра, дав ре, і виграв. І далі карта йшла йому, як ще ніколи в життю. Щасте вивело його з рівноваги потрібної при картах.

Ваше щасте, — замітив, що я так обнизив тарифу. Як би не те, то я вже був би з обох вас злупив сему шкіру.

Його партнери, старі грачі, не денервувалися. Вони знали, що щасте, ще й в картах, химерне і змінчиве.

Пусте! — відповів йому пробощ, позираючи на купу гроша перед Боруховичем.— Нині програм, завтра відібюся. Як щасте обернеся, то й нині цілу ту купу, що перед вами, пригорну до себе. Ще й чоботи стягну з вас.

Як котрого дня карта йде мені, то йде до самого кінця, хоч би грав до півночи, до самого рана.

Я такої низької гри не годен грати, — перебив український парох. — Щоби в грі знайти вдоволенє, гра мусить бути денервуюча. Гра за оріхи або за фасольку усиляє мене. Два сотики за пункт, то майже те саме, що за пункт фасолька. Як хто возьме сего жидка, кидаю карту.

Коли низька гра вам обом осоружна, то, про мене, поступлюся вам, — промовив Борухович, дивлячися то на свою карту, то на купу гроша перед собою. — Граємо по десять, чи по двацять за пункт?

По двацять, — відповіли нараз оба парохи.

По двацять, коли вже хочете вище, — додав пробощ.

Слідуючу гру? — спитав лісничий.

Чого ждати на слідуючу?

Бо карти вже роздані і я бачив мою карту.

Пусте! — сказав пробощ.— Нехай буде й ся гра по двацять.

Згода? — Борухович звернувся до пароха.

Згода.

Коли згода, то в мене десять тароків, толетура, чотири царі і пагат ультім.

Ми самі влізли в пастку, — замітив пробощ. — Пусте! Фортуна мутабіліс (щасте змінчиве).

Борухович взяв жидка, пригорнув до себе величезну купу гроша.

Грали далі. Пробощ мав рацію, що „фортуна мутабіліс" щасте змінилося о стілько, що купа перед Боруховичем вже не росла, бо що виграв, те зараз в слідуючій грі програв. За те виграні гроші накопичувалися перед парохом. Для пробоща був се винятково фатальний день. По годині гри пробощ кинув карти на стіл і підвівся.

Кінець! — крикнув.

Вже? — спитали його оба партнери здивовані.

Я вже програв всьо, що мав.

Ми поборгуємо, — Борухович відповів, мішаючи карти.

Хиба не знаєте, що у нас на кредит нема гри? Я сам на кредит не граю і не граю з таким, що до карт сідає без гроша, або вже всьо програв.

Директор Торговлі вигодить тобі якою сотчиною. — замітив парох.

Той український шовініст позичить польському ксендзови? — пробощ спитав.

Він тут не політик. Тут він купець. Чейже знає, що довг зверне йому і, заходячи далі сюди, дасть заробити такий процент, якого не бере найбільший лихвар, ані український Банк Земельний. Я поговорю з ним. Ходи! Скажу йому, згідно з правдою, що ти ксендз старої дати і в політику не бавишся.

Оба священики вийшли до склепу. Борухович почислив свої гроші і нарахував триста коп. Ти спеціяліст до дущо-крадства. Вони тепер твої овечки. Маєш і сю решту вкрасти мені, волю програти їх. А може ними відібюся?... Але як оцінити їх?

Кілько пунктів рахуєш за одну душу?

Вибачайте! Як отець пробощ будуть платити душами, — розмову перебив Борухович, — то я не можу з ним грати, бо мені душі його овечок не потрібні. Я божих двоногих овечок не стрижу.

Пан лісничий має рацію, — промовив парох. — Людські душі можуть бути монетою тільки між духовниками. Щоби пробощ міг далі грати з вами, перечислю душі на гріш.

Можна й так, — сказав пробощ. — Але, яке мірило?

Який твій річний дохід з тих душ? — спитав парох.

Він невеликий. Протягом послідного року я в Сімушках мав тільки один шлюб і окрестив двох бахурів. За все те дістав лише одинацять корон.

Ти правду сказав, що то парші вівечки.

Коли ти мав з тих шести овечок одинацять корон, то перечісна вартість кождої овечки сорок пять корон і вісімдесять три сотики. Разом двіста сімдесять пять корон.

Парох стан рахувати свої гроші, щоби сказану суму передати пробощови.

Як ти се вирахував? — пробощ спитав.

Я скапіталізував твій річний дохід з тих шести овечок. Беру чотири процент. Одинацять поможив через сто і поділив через чотири.

Парох відчислив гроші і відсунув їх до пробоща.

Отже ти в моїм селі вже не маєш ні овечки, — сказав.

Як до того не вміщаєся старости.

(Дальше буде).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Д. Ч. Ню Йорк: „Оповідання Петлюріща" не будемо друкувати, бо воно без початку і без кінця.

П. Л. Нортгемптон, Па.: Стаття задовга і доторкується дражливих квестій, яких лучше не рушати.

М. Кі: Є богато людий, навіть між нами, що не добили, аби їх вбито, колиб за ту ціну Україна могла стати свободною і щасливою. Але життя одного чоловіка негодно мати такої ваги. Потреба тисячів жертв, заки вони заважать на вазі, як треба. Задлятого „Сон" не буде друкований. Такамо не помістимо „Реґістри", бо вложемо, що сам людський проклін для них — ніяка кара, а хиба сміх. Проклонями не викорінимо зрадників; на них є другі, певні способи, які вимітають їх із рідної хати на все.

ВИЙШЛА З ДРУКУ
НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА
„З ОБІЙМІВ В ОБІЙМИ"
Сценки з червоних днів 1920 року в галицькому селі.
В сій штуці виступає 22 особи.
ЦІНА 85 ЦЕНТІВ.
Замовляти слать на: „SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НЕБУВАЛЕ! У НАС ДІСТАНЕТЕ
ПОРАДНИК ЛІКАРСЬКИЙ 20ц.
З ЕМОЦІОНАЛЬНИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ — Ціна 20 центів
ЗАМОВЛЕННЯ РАЗОМ З ГРОШМИ ПОСИЛАЙТЕ НА АДРЕСУ: „SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.